

Vrouedag 2022 – Nog 'n dag op die eiland van *Lord of the Flies*

Amanda Gouws*

Ek sien deesdae vreeslik op na Vrouedag (9 Augustus), asook na die jaarlikse 16 Dae van Aktiwisme vir Geen Geweld teen Vroue en Kinders (25 November – 10 Desember). As politieke kommentators word daar van ons verwag om iets sinvol, selfs inspirerend te sê. Maar vir jare al sê die feministe onder ons dieselfde ding – geen vordering word met die skep van geslagsgelykheid gemaak nie en geslagsgebaseerde geweld (GBG) is buite beheer. Die onlangse [brutale bendeverkragting van agt jong vroue](#) in West Village naby Krugersdorp is 'n sterk herinnering daaraan.

Ek het onlangs bietjie oor die insigte van die roman, *Lord of the Flies*, vir Suid-Afrika nagedink. Hier is 'n kort samevatting van die boek:

Die groot konflik in *Lord of the Flies* is die stryd tussen Jack en Ralph. Die geveg oor wie die eilandvertegenwoordigers sal lei, verteenwoordig die stryd tussen 'n vreedsame demokrasie, soos deur Ralph gesimboliseer word, en 'n gewelddadige diktatorskap, soos deur Jack gesimboliseer. Albei seuns is moontlike leiers van die hele groep, en hoewel Jack aanvanklik teësinig Ralph se leierskap aanvaar, vererger hul wedywing en word dit naderhand 'n stryd tot die dood. Ralph en Jack (en die seuns wat hulle by elkeen skaar) verteenwoordig verskillende waardes en aspekte van die menslike aard. Ralph verteenwoordig respek vir die reg, plig, redelikheid en die beskerming van die weerloses, terwyl Jack geweld, wreedheid, straatbewind, regeer deur vrees en tirannie verteenwoordig. Namate ons sien hoe Ralph se houvas oor die seuns verswak en verkrummel totdat hy uitgewerp en gejag word, blyk dit of die storie vir ons wys dat die mens se gewelddadige en barbaarse impulse magtiger is as beskaafdheid, wat inherent broos is. En terwyl Ralph op die laaste oomblik deur 'n verteenwoordiger van die beskawing in die vorm van die vlootoffisier gered word, onderstreep die feit dat 'n wêreldoorlog woed die gedagte dat die beskawing self ernstig deur die magte van geweld bedreig word. (Vrye vertaling)

Hoe gepas is dit nie vir 'n land nie waar die regerende party so diep verdeeld is dat dit lyk asof die stryd tussen die volhou en vernietiging van demokrasie 'n stryd tot die dood is. Dit lyk asof barbaarse impulse magtiger is as regverdigheid en geregtigheid wat 'n demokratiese regime kan bied. En dit vind alles plaas teen die agtergrond van wêreldwye geweld, soos die Russiese oorlog in die Oekraïne, grootskaalse menseverskuiwing en 'n klimaatskrisis.

Die hulpeloosheid wat die agt verkragtingslagoffers in die aangesig van die barbaarse impulse van hul verkragters ervaar het, is sekerlik dat ons in 'n sondige staat verkeer waar niemand gespaar word nie en slegs die fiksstes (sterkste of gehardste) sal oorleef. Dit kan beslis nie 'n demokrasie wees nie. Ons regering laat hierdie wetteloosheid toe. Vir jare al word die inwoners van West Village deur onwettige mynwerkers of Zama-Zamas [geteister](#). Vroue in die nedersetting word gereeld verkrag en selfs wanneer hulle die verkragtings aanmeld, [doen die polisie bitter min daaraan](#). Baie mense het aantygings op die radio gemaak dat die polisie kop in een mus is met die Zama-Zamas. Dit is 'n illusie om te dink dat die polisie vrouebeskermers is.

Ten slotte ...

Die staatspresident het by die ANC se onlangse beleidskonferensie erken dat ons 'n krisis met geslagsgebaseerde geweld beleef, maar ons is al jare in hierdie krisis. Ná [Uyinene Mrwetyana se brutale verkragting en dood](#) in 'n poskantoor, het die betogers voor die parlement geëis dat die president die betogers toespreek. Hy het en het beloftes gemaak. Dit was in 2019. Die regering hou aan om oor die plaag van geweld te praat asof die geweld soos onbekende magte is wat ons besoek soos die plaag. Maar seksuele geweld het agente en hierdie agente is mans met toksiese manlikheid.

Ons moet ophou om oor GBG as 'n plaag te praat en begin om iets te doen aan die agente wat hierdie geweld toedien deur barbaarse impulse wat ons terugneem na die sondige staat.

Op Vrouedag moet ons aan daardie [vroue dink wat in 1956 na die Uniegebou opgeruk het](#) met 'n duidelike fokus op vroueregte. Hulle was daders en aktiviste wat vroue se belange vir 'n beter toekoms verteenwoordig het en was nie vasgeval in partyfaksisme, eie belange en gekweekte lojaliteite jeens mans nie.

- Klik [hier](#) om die res van die artikel soos geplaas te lees.

*Prof Amanda Gouws is die bekleër van die Suid-Afrikaanse Navorsingsleerstoel in Genderpolitiek aan die Universiteit Stellenbosch.